

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban érvényes:
 Éves ár... 18 kor.
 Helyben kifizetésre:
 Éves ár... 20 kor.
 Helyben kifizetésre:
 Éves ár... 24 kor.
 Helyben kifizetésre:
 Éves ár... 6.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Kiadó: Tiszántúli Közlöny- és Kiadóvállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kátraktat viszonosításra
 vagy megvásárlásra nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Árnyék nélküli ábrák 8 oldal.

NAGYVÁRAD április 1.

Magyar tisztikar.

A napokban hivatalos szózat jelent meg, még pedig katonai szózat és ez a szózat lelkesítő és magyar volt.

A magyar honvédelmi miniszter szól a magyar ifjusághoz, hogy a közös hadseregben foglalja el az őt megillető helyet.

Lelkesedést kellene ennek a felhívásnak keltetnie az egész országban — s azt látjuk, hogy alig esik róla szó valamerre. Mit is jelent ez a szózat?

Azt, hogy eddig a közös hadsereg tisztikarában elenyésző kisebbség volt a magyar elem. Többen voltak a németek, a csehek, sőt a horvátok is, a kik valósággal háttérbe szorították a magyar nyelvet a tisztikarban. A magyar tiszt alig beszélt magyarul mással, mint a legénységgel. Előbb nyelvében, majd érzéseiben is elfordult a hazától s lett büszke tölgyből gyenge napraforgó, a ki idegen naptól várja üdvösségét.

Ennek most vége lesz, sőt ha a magyar ifjuság szívében visszhangra talál ez a szózat, akkor az ellenkező állapot fog bekövetkezni: legalább a magyar csapat-testek tisztikarában a magyar elem fogja majorizálni az idegen elemet.

A közös katonai intézetekbe részben behozott magyar tannyelv azt a hatást fogja maga után vonni, a mit maga után vont az önkéntesi iskolában az, hogy a német nyelvet nem veszik többé oly szigorúan. A kevesebb kényszernek több igaz buzgalom az eredménye. Vegyük a legközelebbi példát. Öt-hat évvel ezelőtt Nagyváradon az egyéves önkéntesek végrendeletet csináltak október 1-én, mert nem lehetett tudni, hánynak szegi nyakát a német nyelv, egy év múlva? Megbukott 60—70%, második évre visszamaradt 50%, de a német nyelvet ugyan be nem vette egy sem, aki addig nem bírta.

Azóta más a szellem. Kiirhatom a nevüket: Wittstock és Hubinger századosok iskolaparancsnoksága óta nem szorítják, hanem buzdítják az önkénteseket a német nyelv megtanulására. Régebben ha a diplomás önkéntes hibát tett, az volt a kátenzia:

— S maga még azt hiszi, hogy intelligens ember?!

Azóta ez a tónus:

— Vigyázzon — hiszen ön intelligens ember!

A tanítás kezdetben magyarul és németül folyik (mint a hogy a közös katonai iskolákban lett) s négy hónap múlva a német nyelv nem képez többé akadályt. A magyar nyelvvel bevonult az önértzet

kimelő bánásmód, a méltányosság s a jogászból, tanárból, hivatalnokból olyan kitünő és lelkes tisztet képeznek ki, a kikre büszke az ezred s a kik szintén büszkék ezredükre.

S a mint a magyar tartalékos tiszt legjobban beválik komoly esetben (gondoljunk csak Bosznia elfoglalására!) úgy lesz a magyar tényleges tisztekkel is. Az iskola enged a német nyelv szigorából s megnyeri a magyar ifjuságot, a magyar ifjuság pedig könnyebben hozzátörődik a német nyelvhez s ezzel megnyeri magának a hadsereget.

Egy hódító hadjárat eredményével fel fog érni, ha a magyar ifjuság elfoglalja a neki kínálkozó helyet a tisztikarban. 43% van fentartva a magyar fiatalság részére s 57% marad az osztrákoknak. Csakhogy az a különbség, hogy nálunk a 43%-ot kevés horvát kivételével a tiszta magyarság fogja betölteni. A százsz Soldatenkindek járását leszorítja a magyar tannyelv, a többi nemzetiség alig-alig adott eddig is tisztet, mi tehát a 43 százalékban otthon vagyunk.

De ki van otthon az osztrák 57%-ba? Azon verekedő testvérként osztoznak németek, csehek, lengyelek, szlovének, olaszok, rutének, a legerősebb elem sem viheti feljebb 20—25%-nál, vagyis magyar tiszt éppen kétszer annyi lesz, mint

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom, hogy Nagyváradon, Fő-utca, Város-Bazár, 2. szám alatt

a perzsa szőnyegek nagyáruháza megnyit.

Legszolidabb kiszolgálás. Rendkívül nagy választék különlegességekben, valamint olcsóbb darabokban. Legszolidabb kiszolgálás.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Dolorosa.

Melyet Fiad vérrel festett
 Megölelted a keresztet.
 Csókjaiddal borítottad,
 Azt a drága, szent halottat.

Kiesi az a tenger könnyek.
 A magas bérc sokkal könnyebb.
 Keservedet hogy elsírja,
 Bánatodat hogy elbirja.

Oh, esdőknek égi gyámja.
 Ki Fiadat úgy megszanja,
 Mint a te hű anya-szíved,
 Nincsen más szív, csak a tied!

Mikor »jaj«-jal térdre hulltál,
 A keresztre ráborultál

Es zokogtál nagyon . . . nagyon . . .
 Eg és föld sirt fájdalomdon.

Ember György.

A golgothai trón.

— Nagybőjtői conferentia beszéd. —

Tartotta: Halász Gyula.

(Vége.)

Rómában a Szent Péter-téren álló obeliszken ez van írva: Krisztus regnat, Krisztus uralkodik.

Szent Pál hozzát teszi: Szükséges, hogy Krisztus uralkodjék.

Hősök talán egy-egy nemzetet győznek le, tudósok csak bizonyos számú és bizonyos körre terjedő iskolát alapíthatnak, de uralmuk csak egy-egy új nagyság feltünéseig terjed, de az Ur Jézus a golgothai trón magaslatáról egy oly tüzet gyújtott meg, mely lángba borította

a szegény kanyhóját épp úgy, mint a királyi palotát és világított szellemileg mindkettő lakóinak; ezen szent tűz nem állott meg egy-egy ország határánál; nem talált zárt ajtókra sehoh, nem hagyott érintetlenül egy lelket sem, hanem magával ragadott mindenkit, tudóst, tudatlant, gazdagot, szegényt, férfit és nőt egyaránt.

O maga mondotta: Ha felmagasztaltatom, mindent magamhoz vonok.

Ezen nagy céljának véghezvitelénél szembe kellett szállania a föld minden hatalmával. Szembeszállott vele az uralkodók tekintélye, a zsarnokok dőhe, a bálványimádók örültségig menő vakbuzgalma és vakmerősége és minden ezen akadályok dacára a királyi Rómát, a pogány világ fővárosát akarta a kereszténység fővárosává tenni.

Pedig ennek a golgothai királynak kormánya nem alkudozott a hatalmasokkal, fülükbe dörzsi a »Non possumus«-t; nem ejti fé-

Megérkeztek a husvétünnepre

női-, férfi-, gyermek-czipők, uri és fiu kalapok, férfi-
 ingek, nyakkendő ujdonságok, keztyük, harisnyák stb.

elősmert jó minőségben és óriási választékban, melyek feltünő olcsó árban árusítatnak el.

Fábry Testvéreknél

Olaszi, Fő-u., szerzhető be.
 445 Telefonszám 76.

német, a többi pedig többszörösen is meghaladja a kétszer annyi %, magyar tiszt lesz, mint a hány % a magyar anyanyelvű legénység. Ez már magyar tisztikar lesz a magyar hadseregbe!

Gyönyörű cél, könnyűek a hozzávezető utak — s mégis aggódunk, hogy a honvédelmi miniszter rövid szózatában is alig van annyi betű, mint a hány magyar ifjút a szózat a katonai pályára vonni fog.

A katonai erények: a hősiesség, kitartás a tűzben, fáradtság megvetése megvan a magyarban, mikor kigyulad az ország széle. De fiatalságunkból csaknem teljesen hiányzik a modern *katonatiszt* minden erénye: a pontosság, türelme, vas-szorgalom, folytonos önképzés. Még mindig jobbnak találjuk kávéházba jogász-kodni s protekcióval biztos, de rossz hivatalt felhajtani, mind a férfias, de vasakaratot kívánó katonai pályán előhaladást keresni az egyénnek, dicsőséget, tekintélyt szerezni a nemzetnek.

Ezen fog elbukni a gyönyörű eszme: a hadsereg ellátása magyar tisztikarral. Legalább így tartják a pesszimisták. Mi azonban legyünk azuttal optimisták s reméljük az ellenkezőjét. Hiszen csak kevés elfogulatlanság kell s könnyű lesz a felelet a kérdésre: hol található méltóbb teret a magyar intelligens ifjúság a küzdelemre? A tulzsufolt hivatalokban, a hol éhségre szegődik száraz kenyér mellé s a nagy tömeg miatt a magyar nyomja agyon a magyart? Vagy a hadseregben, a hol minden új magyar tiszt a magyarság hódítása olyan kenyérből, a mely biztos is, elég is, dicsőség is? *Dr. K. A.*

Az új román vámtarifa és az agráriusok.

Budapestről írják az O. E.-nek: Az új román vámtarifajavaslat csak nemrég látott napvilágot s máris a különböző érdekkörök

állást foglalnak a tarifa ama részei ellen, amelyek az egyes érdekeltségekre sérelmesek. Különösen a román agráriusok azok, akik nem tudnak belenyugodni az új tarifatervezetbe. A napokban Bukarestben a román agráriusok kongresszust tartottak, hogy tiltakozzanak a tervezett azon részei ellen, amely a román földmívelést érinti súlyosan. A kongresszuson felszólalók szerint az új vámtarifajavaslat csak a román ipart védi a román mezőgazdaság nagy kárára. Magyar szempontból különösen fontos a kongresszus állásfoglalása a tekintetben, hogy az új vámtarifa gazdasági gépek behozatalát nagyon megdrágítja. Tudvalévő, hogy a gazdasági gépek nagy részét Magyarországból szerzik be. Ha a gazdasági gépekre vetett nagy vámokat nem fogják leszállítani, akkor a román mezőgazdák ismét a faeszközök lesznek kénytelenek folyamodni a gazdasági produkció hátrányaira. Végül felmerül az az eszme is, hogy alakítsanak agrár politikai pártot, amely a mezőgazdaság érdekeit védje meg a kormányzattal szemben. A mezőgazdák azt kívánják, hogy a mezőgazdasági eszközök vámmentessé tétessenek. — A cipészek hasonlóképpen kérik, hogy az Oroszországból importált bőrcipő 540 frankos, a mostani 250 frankos helyett és a finom női cipőkre 100 kilogrammként 1000 frank vámot vessenek ki. Az bizonyos, hogy Magyarország iparának nagy érkei fűződnek az új vámtarifához.

A keletázsiai háború.

Az orosz hadvezetőség elsőrendű gondja ma a mandzsuriai vasút őrzése. Amely pedig tartós veszedelemben van. Kínaiaknak öltözött japán rablóknak itt is, ott is sikerül sineket robbantani, sőt arról is fecseg egy orosz sürgöny, hogy a pályatest egy helyen alá volt aknázva és csak az őrség éberségének köszönhető, hogy rábukkantak és a veszedelmet elhárították.

Elfogott japáni hajó.

Jokohama, április 1. Csifából jelentik hivatalosan, hogy az orosz hajóraj Mien-Tan

sziget közelében, a petschini öböl bejáratánál elfogta a japán «Henyici Maru» parti hajót. Tíz japán és két kínai foglyul esett. A kapitány vízbe fult. Az oroszok léket hasítottak a hajón és elcsúlyesztették.

Harcz Tsöng-tsunál.

Tokió, április 1. A Tsöng-tsunál vívott szárazföldi harcokról még azt jelentik Tokióból: A japán lovasság és gyalogság Tsöng-Tsu déli kapujánál kezdte a támadást. A japánoknak sikerült az oroszokat visszaverniük. Azok visszavonultak Wuidschu irányában. A japán csapatok erre megszállták a várost. A gyalogságnak nem volt vesztesége, a lovasságnak, amelynek Kanó főhadnagy volt a parancsnoka négy halottja van. Kurokawa kapitány és 13 legény megsebesült. Harcz után két orosz tisztet találtak holtan, harcz alatt megfigyelték, hogy minő ügyességgel szállították el halottaikat és sebesülteiket az oroszok. A városban harmincz orosz sebesültet találtak.

Nagypéntek—Nagyszombat.

Lélekbe mélyedő gyászszal ülte meg a kereszténység a Megváltó halálának emlékét. Egész napon zsufolva voltak a templomok ajtatos hívőkkel. A székesegyházban *Radnai Farkas* felszentelt püspök tartotta a consecratió nélküli misét, *Knecht János* papnöveledek prefektus pedig prédikált. — A premontréi-rend templomában a csonka mise után *Halász Gyula* szeminariumi lelkiigazgató mondott szentbeszédet; Szent László-templomban dr. *Vucskics Gyula* plébános, Várad-Velenczén pedig *Gabriely Lajos* plébános prédikáltak az Üdvözítő haláláról. Délután a borult idő dacára a körmenet felvonult a Kálváriára; a hűveket *Besser Hugó* káplán vezette a körmenetben Csakhamar azonban megeredt az eső s így *Serly Viktor* káplán a Kálvária kápolnában tartotta meg a nagypénteki gyászbeszédet. A kedvezőtlen idő dacára óriási közönség ment fel a Kálváriára. A sirokat egész nap óriási közönség látogatta, a déli órákban *Somrecsányi* püspök is meglátogatta a szentsirokat. Ma, *Nagyszombaton* reggel az összes plébánia templomokban tűz-, husvétigertya-

lelembe a trón rettentetessége, a hatalom ereje a korona fénye, nem egyezkedik a testtel és ennek elveit nem engedí uralomra jutni a lélek felett; igér és terhet emleget, igaz, hogy hozzáteszi, hogy ez gyönyörűség és könnyű. Nem barátja a paktumnak, igen-igen, nem-nem, jelszava; törvényeket hozott, a melyek elvetik azt, a mit látszatra helyeslünk és helyeslik azt, amit elvetünk; ez a törvény nem engedí, hogy a test kényur legyen, a lélek szabadságát, emancipációját a test hatalma alól proklamálja.

Es ismétlődik a felkiáltás a kereszt ellen-ségeinek ajkairól: »Nolumus hunc regnate super nos.« »Nem akarjuk, hogy ez felettünk uralkodjék!«

De felel rá Szent Pál: »Az Isten igéje nincs megkötözve.«

Az egyik tábor kiáltja: »Feszítsd meg!«

A másikhoz hangzik: »Ne félj kiseded nyáj, én meggyőztem a világot!«

A három századig tartó üldözés áldozatai nem voltak egyebek, mint egy folytonos tiltakozás a politikai zsarnokság ellen, vérrel pecsételt tiltakozás a gonoszság ellen, mint az erénynek harca a bűn ellen, mint a gyöngeség diadala az erőszak felett. A merre az »pos-

tolok megvillogtatták az ige pallosát, ott kigyúlt a hajnalpír, mely jelezte, hogy az igazság és szeretet napja kelőben van. Mily szörnyű jelenetek vonulnak el szemünk előtt, háboru volt, szörnyű háboru kétezedőven át; a különböző korszakokban csak a fegyverek doltotak; a nyers erő korszakában a harcz a test ellen vivatott, később és most is, a lélek ellen a szellem fegyvereivel folyik a küzdelem, mert a műveltség nem szereti látni a vért, hanem csataterül a tudományt választja, és ennek szép ruhájába öltözteti a hazugságot, hangzatos jelszavai mindig imponáltak. Egy egész világ állott harczba Jézus ellen, hogy Péter szikláját szétrombolja: a császárok rendeleteket adnak ki, a tanácstermekben vérfagyasztó ítéletek hangzanak.

Ki fogja túlélni e tomboló vihart? Az a néhány földhözragadt szegény ember, akiknek fegyverük a vándorbot és koldustársnnya?!

Virgilius költő szavai mentek teljese-désbe: »A magasból új társadalom száll alá!« Sajátságos látvány tárult a bámuló világ elé, a colosseum vértanui arczáról mennyei béke tükröződött, ajkukon vidám mosoly játszott, pedig már rohannak rájuk a vadak, vérszobában usznak, de ők homálosodó szemükkel

csak az eget nézik és kérik Istent, hogy ki-onított vérük kegyelemharmat gyanánt szálljon üldözőikre.

Es a kereszt trónjáról hangzik ezen jelenetek dacára is: En meggyőztem a világot!

Alig lépett ki ezen ország a földalatti üregekből, a katakombákból, a hol mártírjainak sírján áldozott, mint oltáron, a midőn hány szegény ügyefogyott vánszorgott Róma utcáin átkozva a Caesárokat városát, a hol a gyöngének és sorsüldözöttnek nem volt más osztályrésze, mint a guay és megvetés, feltűnt e trónnak szelleme és meghonosítá a szeretet-lakomákat, már volt az egyháznak szent Lőrincze, a ki a szegényeket az egyház kineseinek vallotta.

Az Ur pedig trónjának magaslatáról így szólott ahhoz az új világhoz: Igen, én meggyőztem a világot!

Midőn megindult a nagy mozgalom, a népvándorlás, midőn felkerekedtek a barbár népcsapatok és szilaj áradatként borították el a kereszt tövében fejlődő kultura virágos mezejét, Európát, midőn felhangzott a nagy kérdés, ki fogja visszatartani e népcsordát?

Előlépett egy trónnak birodalma, keresztzet öntött a vad kalandorok kemény fejére

Megérkeztek a tavaszi újdonságok Róth M. utóda

kalap, uridivat üzletében. Férfi fehérneműek rendkívül nagy választékban ésmérték szerint is gyorsan készíthetők

Férfi- és nő-czipők kizárólag legjobb kivitelben.

és keresztút-szentelés lesz, utána pedig ünneplés mise, a mely alatt megszólalnak a hangok.

Délután, illetve este a feltámadás magasztos ünnepélye a következő sorrendben megy végbe:

az irgalmasrend templomában délután 4 órákor;
a székesegyházban este 6 órákor;
Várad Velenczén este 6 órákor;
a kapuczinusok-templomában este 6 órákor;
az Orsolya-zárda templomában este fél 7 órákor;
a Szent László-templomban este 7 órákor;
a premontrei-templomában este fél 8 órákor.

A székesegyházban a feltámadás szertartását Szemrecsányi Pál püspök végzi, a káptalan tagjainak és a kebelbeli papságnak segédletével.

A premontrei-templomában Grócz Béla apát-kanonok, a Szent László-templomban dr. Vucskics Gyula plébános és Várad-Velenczén Gabriely Lajos plébános végzik a feltámadás szertartását.

Tekintettel ama körülményre, hogy az olasz-templom építése folytán az istentisztelet a premontrei-templomában tartanak meg, a közönség tájékoztatása végett a következő közlésére kértünk fel:

Tisztelettel tudatom buzgó hűveimmel, hogy a feltámadási körmenetet a régi szokáshoz híven, de a jelenlegi körülmények szerint, az utvoaal változtatásával ma, fél 8 órákor tartjuk meg. A körmenet a premontrei kanonok-templomából kiindulva, Uri-utcán haladva a Fő-utca keresztelésével a Bartsch palota mellett, a Széchenyi-térre vezetetik, hol a foglyok megáldása után, a tér megkerülésével, a Széchenyi-vendéglő mellett, a Fő- és Uri-utczákon keresztül visszatér a templomba. Az ezen utvonalon lakó tisztelt közönséget, illetve szeretet hűveimet ezennel felkérem, hogy ablakaikat a körmenet tartama alatt kivilágítani sziveskedjenek. Nagyvárad-Olaszi, 1904. április hó 2. Dencs János, tb. kanonok, esperes-plébános.

Ujvároson pedig a feltámadási körmenet a Szent László-templomból indul ki a Körözfélő s a térnek azt a részét kerüli meg, ahol a Szt.-László-szobor áll.

Kedvezőtlen idő esetén a körmeneteket bent a templomban tartják meg.

Nagyváradtól—Velenczéig.

— A kereskedelmi iskola tanulmányutja. —

Velencei tartózkodásunk alkalmával megfigyeltük — már csak úgy az utcáról — az olasz hadsereget is.

A latonakon úgy áll a ruha, mintha vasvillával dobták volna rájuk; a fegyelmezettégek semmi jele, tisztjeik is olyanok, hogy nálunk a kaplár »snájdj«-abb gyerek, mint ők. Valamelyik vadászszázalaj állomásozott ott ideiglenesen s annak is csupán két tisztjéről mondhattuk el, hogy »sikk«-fiuk.

Másnap a templomok megtekintését tűztük ki célunkul. Van pedig Velenczének száz temploma is.

A San-Giovanni Paoloban siremlékeket, remek domborműveket, gyönyörű fallfestményeket láttunk Tintoretto, Tizián, Basso s más világhírű festőktől.

Egy siremlék alatti ajtón keresztül a Szent Rózsafüzérnek nevezett kápolnába jutottunk, mely tárháza volt egykoron a mesés műkinceseknek — ma csak rom — egy tűzvész mindent elpusztított.

A templom előtti téren, a kórházzal szemben Bartholomeo Colleoni ércbe öntött hatalmas, nagy lovas szobrában gyönyörködünk. Majd a kórház oldalánál elhaladva, egyik uton egy gondolat láttunk — két fekete ruhába öltözött, sűrűn lefátyolozott hölgy — mellettük koszoru s élő virág — ezettek a szomszéd szigetre, a temetőbe felkeresni halottaikat.

A Santha Maria templomban különösen Tizián remek siremléke ragadta meg figyelmünket. A »jezsuita« templom első tekintetre semmi benyomást nem kelt, azt hinni, a falon egyszerű festések vannak — s csak közelebről szemlélve vesszük észre, hogy a fal, a szószék, az oltár, minden, de minden, a mi a templomban van carrarai márványba alapozott mozaik munka.

A Santa Maria della Salute-ban a beosztás szokatlan. Két-ös nyolcszöveget képez két kupolával — de az összenyomás maradandó hatást gyakorol lelkünkre.

Jártunk még igen sok templomban, hol mindenütt a lépcsőzetek, oszlopok, siremlékek, szobrok, domborművek, párkányok, czirádák, mennyezetek, bolthajtások, festmények — mind-megannyi — a legjelesebb művészek kezei alól kerültek ki.

Elképzelhetetlen a templom műkincesinek értéke, mesés gazdasága. Hogy a templomokról irhassunk, specziális tanulmányozást kellene folytatnunk műérzékünk kifejlesztésére.

Kalauzunk megmutatta Shakespeare egyik alakjának, Silochnak, a velencei uzsorásnak a házat.

Figyelmeztetett egy két ablakos kis házra is, melyben Desdemona leányéveit töltötte.

Majd apró, szűk utcákon keresztül, melyek alig egy méter szélesek, némelyiket a napfény sohasem éri — egy mosolygó szobor láttára majd elneveltük magunkat — Goldini olasz színműírónak, népköltőnek a szobra volt ez.

Közbe egy toronyba mentünk föl, honnan madártávlatból láttuk egész Velenczét.

Több, mint 15.000 épülete van, melyek különböző stílusúak.

Maga a város háromszög alakú. Innen vetők jobban szemügyre a 4601 m. hosszú vasuti laguna hidat is.

Utunkat nem egyszer a Canal Grandei villamos hajókon (akár csak Pesten, a villamos megállóhelyek kétszáz lépésnyi távolságra egymástól) folytattuk.

Volt alkalmunk megfigyelni az óriási közlekedést.

Kedvteléből gondolkozó kirándulók, saját külön gondoláikon, melyeket a gondolás ruhájáról, avagy a gondola fényesebb kiállításáról lehet felismerni, — tova haladó helybeli urak; a vásártérről az élelmi cikkeket szállító s regényt olvasó szakácsnékat haza szállító kopottabb gondolák; — mélyebb járatu terhet szállító hajók; Don Carlost, a spanyol trónkövetelőt villámgyorsasággal tova röptető motoros gondola; személyszállító villamos hajók — érdekes tarka képet nyújtanak. S mindezek egy csomóban, néha alig cm. tér van két hajó között, bámulatos ügyességgel haladnak el egymás mellett a néktől, hogy egymáshoz érnének.

és belőlük hőskéket alkotott, egy szebb korszak részére; szerzetesei pedig az ó-kori tudomány emlékeit féltékenyen őrizték meg a jövő számára és a király a trón magasztaláról hangoztatta; Igen, én meggyőztem a világot!

Midőn az egész világ megmozdult, ezrenként támadtak a küzdők és »az Isten is úgy akarja« jelszóval siettek azon helyekre, a hol ezen isteni trón állott, hogy azt a pogányok kezéből kiszabadítsák, midőn a királyi trón iránt való ideális szeretet a hősközre szülte, újra hangzott a kereszt trónjáról: »Igen, én meggyőztem a világot!

Elmehetünk a sarkok jégmezőire, vagy az egyetlen homoksvatagjaira, mindenütt ott találjuk a trón képviselőit, midőn az igazság és szeretet eszméit iparkodnak elhínteni az emberek szívébe, — ez terem a kereszt lábainál.

Győzelem küzdés nélkül nincs sohasem. E trón küzdött ellenségei ellen és a trón fejedelmét, amint egy nagy író mondja: ezek követik, körülveszik jászolját, visszavonulnak a názárethi kunyhó magányába, követik tábor-hegyére, megmásszák vele a Golgotát.

Hideg a levegő, Mélyen tisztelt Hölgyeim, hideg az emberiség szíve! Ez a tűz, a kereszt

trónjáról kigyuladt tűznek kell meleget árasztani a világra.

Hányszor hallotta már ez a trón ellenségei ajkairól a diadalmas kiáltást: Mindennek vége Az ellenségek megdőlték és a trón elénkelt felettük a requiemet.

Midőn a kereszt trónja felemeltetett, hangzott az ellenség ajkáról:

Mindennek vége; nem mondták-e a pogányok, hogy mindennek vége, hogy megdőlt a trón, midőn az egyház a katakombák sötétébe rejtekezett.

Nem hangoztatta-e a Voltaire: Tiporjátok el a gyalázatost és megkezdtek a romboló munkát, elakarják terelni az ember szemét a tróntól, mely sugárfényben tündökölt és azt akarták, hogy földre szegezze szeméit és ott keresse boldogságát.

Megnyitották előtte a sirt, eizárták az üldözés kövével és az emberiség diadalmenetéhez készült, midőn a király elhengerítette a követ és fel lett állítva a trón és annak magasztaláról hangzott: Igen, én meggyőztem a világot!

A költő szavaival fejezem be beszédemet:

Ti egy sziklával akarátok
Lezární az Ur szent fiát,

Ki megrendíti a világot,
Ha megmozdítja egy ujját?!
Kíért, midőn meghalt bujában
A nap lehányta fényes köntösét,
És sirt a föld, mint árva leányka,
Kit pusztán ért az éjfélsötét, —
Te sír! azt hitted, tied már
Az édes illatu tetem,
Mely a lilomok szüzének
Méhén virult fel ékesen;
Tied a sebek, melyekből
Piros üdvér, fejér menyviz csepeg;
Tied a szív, mely szerelemtől
Hevült, lángolt, olvadt, fájt, megrepedt?!
Oh, kelj fel Jézus, én szerelmem!
S merülj a hajnal fényibe,
Hogy mint a csillag, egy ragyogjon
Testednek mindenik sebe,
Ki hajnal vagy százezernek,
Tipord szét a halálnak éjjelét
Es fogd kezédbe a keresztet,
Feltámadásunk győzelmét,
Mert az igazság halhatatlan,
Mint Isten, ki mennyekben vagyon,
S bár sirján egy kővé keményült
Világ ül is — föl kel harmadnapon.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, lélegzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, szamarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerterekben üvegenként 4.— kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alantú czéggel legyen ellátva:
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár **Basel (Svájc)** 480.

Majd az Arzenálba mentünk, melynek falai közül hatalmas hajók vonultak ki egykor Keletre.

A látogatók csak a muzeumot s fegyvertárt tekintetik meg, a többi helyiségek megtekintésére külön engedély kell, mely csak kiváltságos esetekben adatik meg szakemberek részére, rendszeresen ajánló levél alapján. Hanem nekünk elég volt a muzeumot és fegyvertárt megtekinteni, ebből eléggé világos képet lehet alkotni, minő lehetett egykoron Velenceze tengerészete.

Mindjárt a bejáratnál négy — Darberusként — örködő oroszán tűnik szemünkbe, melyek egyike állítólag a marathoni harcztéren állítottatott fel — s így ma ez a kőfaragvány több mint huszonnégy százéves. Egyik növendék, ki az uton több mint száz fényképfelvételt eszközölt, ezt is megörökítette. A muzeumban részben elzárva üveg alatt, részben pedig szabadon, a különböző velencei hajók modelljeit látjuk — a legkezdettelegesebb bárkától a legmodernebből berendezett gőzhajóig. Különösen egy hajó ragadta meg figyelmünket, mely hű képmása annak a hajónak, melyen Kolumbus fölfedező útjára indult. Majd a vitorlás gályák szemléletébe mélyedtünk. Azután a Bucentaurust, a pazar fényű, ünnepi díszhajó hű képmását néztük, melyet a dogék az Adriával való eljegyzésük alkalmával használtak.

Az utolsó Bucentaurust Napoleon égetette fel, az abból nyert megolvastott aranyból állítólag 80000 drb aranyat veretett s ezt zsoldosainak díjazására használta fel.

A falon térképeket és tervrajzokat láthatunk.

A fegyvertárban a hírnevesebb tábornokok fegyverzetét kölik le figyelmünket. A legérdekesebb nyilak, íjjak a törököktől a lepantói ütközetben elszedett alabárdok, Bizancz oszrománál a tisztek különböző sisakjai, üvegfedél alatt egy hatalmas nagy biborselyem törökzászló, meg egy csomó kisebb zászló, melyek részint a lepantói részint a moreai csaták zsákmányai, díszkardok gyűjteménye, melyek nagyjára pápai ajándékok a dogék számára, pánczélingek, sisakok, kardok, a legkülönfélébb puskák gyönyörködtenek a szemlélők.

Látunk kiző eszközöket is pl. egy belől szegekkel kivert sisakot a tizek tanácsának rémuralma idejéből, melyet az áldozat fején csavarral öszszvertak.

Legrégibb egy vassisak s egy zabola, mely állítólag Aquilea romjai között került oda s Attiláé volt.

Szerettünk volna ott maradni továbbra is, hiszen nincs Velenczében egyetlen épület, egy talpalatnyi tér, melyről a história vagy a hagyomány valamit föl ne jegyzett volna. Nem lehetett, — nekünk ott kellett hagyni a szép Velenczét!

Csomagoltunk s vártuk a hajót, mely hennünket Fiumába szállított, honnét hazafelé vettük utunkat.

Váradai István.

UJDONSAGOK.

Előfizetési felhívás.

Ez év január elsejével lapunk fennállásának tizedik évfolyamába lépett. Egy évtizeden keresztül becsületos törekvéssel, buzgalommal igyekeztünk a közérdek szolgálatában azon nagy célért: a katolikus öntudat felébresztését, a katolikus érdekek istápolását előmozdítani.

Az április elsején következő évnegyed alkalmából bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hisszük, hogy a közönség

bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Célünk egy minden politikai párttól független kath. irányú lapot adni, mely Nagyvárad és Biharmegye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítók azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb jelentőségű eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjesztetni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A >TISZANTUL< szerkesztősége és kiadóhivatala

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 >

TAJÉKOZTATO.

Apr. 14. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)
April. 15. Szigligeti társaság közgyűlése.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

* A király válasza. A szatmári egyházmegye 100 éves jubileuma alkalmából **Meszlényi Gyula**, püspök hódoló feliratot intézett O felségéhez. E hódoló felíratra a király következő kézirattal válaszolt:

Nagyméltóságom és fölizzelendő Meszlényi Gyula urnak, belső titkos tanácsos róm. kath. megyés püspök.

Szatmár-Némeli.

Van szerencsém Nagyméltóságodat értesíteni, hogy O csász. és apost. kir. Felsége Nagyméltóságodnak és a kormányzása alatt álló szatmári egyházmegyének ezen egyházmegye alapításának százéves emléktünnepé alkalmából kifejezett hódolatát és ragaszkodása biztosítását köszönetének nyilvánítása mellett legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott

Bécsben, 1904. évi márczius hó 22-én.

* Birák fizetésrendezése. A fizetésrendezés elhalasztása és a pótléktövény jelentékenyen sértette a birák és ügyészek érdekeit. Ezért most újabb akció készül a bíróságok körében és a családás érzésének, az elkeseredésnek jogos hangot adott a komáromi királyi törvényszék és járásbíró-ág bírói és ügyési kara, amely az ország összes bírához és ügyészeihez fölhívás-

sal fordult. Ez a fölhívás tegnap érkezett meg a nagyváradai bírósághoz. Sérelmüket abban látják, hogy míg például a pénzügyi titkárok, tanfelügyelők stb. 800—1000 koronáig menő fizetésjavításban részesültek, ők fiatal irnokakkal egyenlő összegben lettek >pótlékolva<, továbbá, hogy azok, kik már a VIII. fizetésosztály I. fokát elérték, most véglegesen annak II. osztályába kerültek, s hogy — amit legfőbb sérelmüknek tekintenek, ismét előttek áll annak tudata, hogy abba a VII. fizetési osztályba, melybe a vármegyei fizetési javaslat példás gavallérosággal az árvaszéki elnököket és a főjegyzőt minden átmenet nélkül behelyezték, ők csak akkor juthatnak bele, ha a miniszteriális kegynek egy fényugara éri alázatos buzgólkodásukat. A nagyváradai bíróságok tagjai körében most foglalkoznak e kérdéssel és érdeklődéssel várhatjuk az újabb mozgalom fejleményeit.

* A választók összeírása. A belügyminiszter újabb körrendeletet adott ki a jövő évi választók összeírása tárgyában. Felemlíti, hogy az indemnyi szentesítve már közébe tetetett, tehát nincs-n semmi akadálya, hogy a választók összeírását mielőbb eszközöljék. Meghagyja a miniszter, hogy az összeírását úgy kell teljesíteni, miszerint a névjegyzékek már május hó 5-én közszemlére kitéhetők legyenek.

Névváltoztatás. Eisenberg-er Zoltán nagyváradai lakos vezetéknévét >Berkes<-re változtatta.

* Véres családi dráma a színház mellett. Egy szerencsétlen családi élet véres epizódja játszódott le tegnap reggel a Szigligeti-színház mellett. **Bacsonyi Sándor**, bérkocsi-tulajdonos már évek óta külön él nejtől, aki el is költözött Nagyváradra. A szép fiatal asszony **Kalla Róza** csütörtökön Nagyváradra jött s a Kecskeméthy-féle vendéglőben szállt meg. Tegnap reggel 9 óra tájban felkereste férjét: **Bacsonyi Sándort** a színház mellett levő bérkocsi állomáson, akivel néhány szót váltott. Pár pillanat múlva erős dörrenés riasztotta meg a közel levőket. A fiatal asszony 12 milliméteres revolverből a balmellébe lőtt. Az első seget egy derék tiszt: **Nedelkovits Miksa** lökhadnagy nyújtotta, aki a vérző sebre nyomta a kezét, hogy a vérzést mérsékelje. Később segített az odaérkezett **Becsei** rendőrőrmesternek a sérült elszállítása céljából s egy kocsira helyezték a szerencsétlen asszonyt és a kórházba szállították. Sebe nem életveszélyes. Levelet és egy 420 frtról szóló takarékpénztári betétkönyvet találtak nála. A levelet a kedves közönséghez czimezte. Azt írja benne, hogy a 420 frtból temessék el diszesen. Bocsánatot kér továbbá a kedves közönségtől, hogy ilyen tettel megbotránkozott, de tovább nem tud így élni. Tettét boldogtalan házaselet miatt követte el. — Mint halljuk, ez a fiatal nő már több ízben követett el öngyilkossági kísérletet, de mindannyiszor megmentették.

* Meggyújtotta a szikra. Tegnap reggel a **Moskovits** Mór szeszgyár kéményéből kipattanó szikrák meggyújtották a gyár épület mellett levő szin tetejét. Mire azonban a tűzoltók megérkeztek, a gyár munkássi elfojtották a tüzet. A rendőrségnek kötelessége szigorúan intézkedni, hogy a gyár kéménye a szikrafogót alkalmazzanak, mert így az egész környék ki van téve állandóan a tűzveszedelemnek.

* Boda levélhordó szolgálatban. Boda István ra. kir. pénzeslevélhordó, aki ellen hat hónap előtt gyilkos merényletet követtek el a József-körút egyik bérkaszernyájának a lépcsőházában, ma dél-lőtt ismét szolgálatba lépett. Boda egészségét teljesen visszanyerte, ismét erősi, piros-pozsgás, mint volt a merénylet előtt.

Zela Ferencznél

Fő-utca, Bazár-bérház

a legújabb nyakkendők, kalapok, czipők,
ingek, gallérok, harisnyák, keztyűk,
botok, pénztárczák, utazó cikkek
legjutányosabb árban
kaphatók.

LOVACRIN

mesés hatású Amerikai hajnövesztőszer
főraktára.

Tavaszi czipő-ujdonságaim

megérkeztek!

A legjobb és legelegánsabb női-
férfi- és gyermek-czipő különlegessé-
gek egyedüli bevásárlási helye:

ARANYI ALBERT

czipő-áruháza

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Oláry mellett.)

Helybeli és megyei
telefonszám: 512.

Óriási választék! Feltűnő olcsó árak!
549 Szolid, pontos kiszolgálás!

Tisztviselőknek árengedmény!

TAVIRATOK.

A király adománya.

Bécs, április 1. (Saját tud. táv.)
O felsége a dinori tüzkarosultak felségé-
lyezésére 4000 koronát adományozott.

A miniszterelnök Debreczenben.

Budapest, ápril 1. (Saját tud. táv.)
Tisza István gróf az ev. ref. nagygyűlésre
Debreczenbe utazik s itt Domahidy főis-
pán vendége lesz.

Az ujonczok bevonulása.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.)
Az 1903-ik évi ujonczok május elsején
vonulnak be, azonban az összolgálat ide-
jét december 31-től számítják.

A harcztérről.

London, április 1. (Saj. tud. táv.)
Mucsuhitó japán mikádó legközelebb át-
veszi a koreai csapatok parancsnok-
ságát.

London, április 1. (Saj. tud. táv.)
Egyik japán tábornok úgy nyilatkozott

egy londoni hirlapíró előtt, hogy a japán
hajóhad csak azért zárja körül Port-
Arthurt s foglalkoztatja az orosz hajó-
hadat, hogy ideje s alkalma maradjon
japánok szárazföldi seregét partraszál-
litani.

Öngyilkos katonatiszt.

Szeged, április 1. (Saját tud. táv.)
Szilvady Bernard Aladár közöshadsereg-
beli hadnagy halántékon lötte magát s
meghalt.

Eremits Pál gyilkosai.

Budapest, ápr. 1. (Saját tud. táv.)
A Curia ma hirdette ki határozatát, hogy
a Zsibuky testvérek szenzációs gyilkos-
sági pörében a szegedi törvényszék es-
küdtbíróságát delegálta.

A szegedi törvényszék valószínűleg
a juliusi ciklusban ítélkezik Eremits
Pál gyilkosai fölött. A kihirdetett hatá-
rozatban a Zsibuky testvérek megnyu-
gdtak bizva a szegedi törvényszék igaz-
ságosságában.

Leleplezett anarkisták.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.)
Amerikából névtelen táviratok érkeznek
az olasz kormányhoz, melyekben a pápa
és Vilmos császár ellen anarkista me-
rényletről értesítik az olasz kormányt
megnevezve a hajót is, melyen az anar-
kisták érkeznek. Velenczében Brettli Ar-
thur anarkistát letartóztatták, mint a me-
rénylet egyik szervezőjét.

A királygyilkos szerbtisztek fel-
mentése.

Belgrád, április 1. A hivatalos lap közli
Popovics Damján ezredesnek első szárnysegédi
állásától való felmentését, valamint a király
többi szárnysegédének és parancsörtszjtjeinek
felmentését, a kiket még az ideiglenes kormány
nevezett ki. Kinevezték Mišovicz alezredest
első szárnysegéddé, Pojovicz, Csisics, Beavonicz
őrnagyokat szárnysegédeké. Pavlicz, Damjano-
vics és Csavaticz századosokat a király parancs-
örtszjtjeivé. Masin ezredes vezérkari főnök, Po-
povicz Damján ezredes belgrádi hadosztály
parancsnok, Szolarovicz ezredes katonai aka-
démiai parancsnok lett. Lazarovicz tábornok
és Mesics ezredes rendelkezési állományba he-
lyeztettek át.

Tűz a templomban.

Keszthely, április 1. Az 1898-ban reno-
vált szép keszthelyi templomból ma reggel
füstöt láttak kitudulni. A lárma összesereglett
nép betódult a templomban, de már akkor az
orgona lángokban állt, mire az oltáshoz lát-
hattak, már nem lehetett megmenteni. Az
orgona porrá égett. A lángok a templom közé-
péig hatoltak, a csillárt leolvastották és a
80.000 koronába került falfestést nagyon me-
rongálták. A templom nem volt biztosítva. A
tűz úgy keletkezhetett, hogy tegnap este a
templomban Jeremiás siralmait énektársaság
énekelte és valószínűleg gyufát dobtak el, a
mitől a szőnyeg tüzet fogott és az éj folyamán
lassan terjedt.

Anglia bevételei.

London, április 1. Az állami bevételek a
márczius 31-ével lejáró pénzügyi évben 9,987.181
font sterlingnyi apadást mutatnak. E csökkenés

legnagyobb részben az adók leszállításától idéz-
tetett elő. A Hamburg-Amerika vonal Fürst
Bismarck nevű hajójának eladására vonatkozó
jelentéseket illetőleg mértékadó helyről azt
közlik, hogy a gőzös eladási tárgyában kül-
földi magáncéggel folytat tárgyalásokat, a
melyek nemsokára befejezéshez jutnak.

Földrengés.

Grác, ápr. 1. Ideérkezett jelentés sze-
rint tegnap Cillibea háromnegyed 10 órakor
erős földlökést, Chrastnikban és Trifailban 9
óra 40 perczkor erős földalatti morajtól köve-
tt hullámszerű földrengést érezték a mely
két-három másodperczig tartott.

A királyi udvarból.

Bécs, április 1. A király és az uralko-
dóház tagja, valamint az udvar résztvevői
a ma délelőtti istentiszteleten.

Uj csillagkeresztes hölgy.

Bécs, április 1. A »Wiener Zeitung«
jelenti: Mária Jozsefa főhercegnő Szápáry Kle-
mentina Mária grófnőnek a csillagkereszt-rend-
jelet adományozta.

Aranyrevelés.

New York, márczius 31. Az amerikai
szállításra 740.000 dolláros aranyat rendeltek

Havazás

Szerajevo, ápr. 1. Ma reggel havazott.
Nyugat felől nagy viharokat és havat jelle-
tenek.

Dinamit robbanás.

Frankfurt, ápr. 1. A Frankfurter Zeitung
jelenti New-Yorkból: Tegnap Tricebugban (Pen-
sylvánia) egy dinamittöltény gyárban robbanás
volt, mely 18 személyt, legnagyobb részben
munkásnőket ölt meg.

REGÉNYCSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irtá: Max Pemberton.

Az amerikai nem szívesen egyezett bele
ebbe, mert szerette volna üldözni a nyomoral-
takat, de mégis szót fogadott. Én pedig lemen-
tem a gépházba, mert magam is kíváncsi vol-
tam rá, hogy csakugyan azt az öreg embert
találom-e ott, akit reméltem . . .

A nagy kemenczékben ép úgy égett a szén,
mint negyven órával ezelőtt, mikor először be-
lestem a gépházba; mint akkor, úgy most is
félmeztelen alakok lapátolták a szenet s a gép
épen úgy kattogott és dübörgött, mint akkor
. . . de az, aki bágyadtan tántorgott felém a
vakító fényben és örömmel sikoltott föl, mikor
megpillantott: csakugyan nem ellenség volt, ha-
nem jó barát!

Clair de Lune volt, az öreg francia, de
milyen állapotban! . . . Csontig aszva, erőt-
lenül, csak alig vonszolta magát s kis bűjje,
hogy előmbe nem roskadt a földre.

— Clair de Lune, öreg czimbora! — ki-
áltottam föl szeretettel. — Hát önnek köszö-
netjük az életünket? . . . On tüzeit ide lent,
hogy legyen levegőnk?

Az öreg halálsápadt volt, a verejték
patakaként csorgott le arcán, meztelen mellén s
mikor beszélni kezdett, úgy dőlt belőle a szó,
mint a megáradt patak.

— Három napig voltam börtönben és

senki felém se nézett, — beszélte az öreg pásztorosan. — Aztán meghallottam az ön hangját. Azt mondtam magamban: Ez Jasper Begg kapitány... Oh, hogy megörültem ennek! Kitértem a börtönöm ajtaját és föl akartam menni önhöz, de senki se volt itt... minden vasajtó be volt zárva. Azt mondtam magamban: A barátaim meghalnak, ha nem segíték rajtuk... Ezért jöttem ide a géphez. Ez a két fickó, aki velem dolgozik, becsületes... Oh, Begg kapitány, adjon ennünk-innunk, az Isten szerelmére!

Ajultan roskadt karjaimba s úgy vittem föl őt a lépcsőkhöz. A gondviselés ismét segített rajtuk, az mentette meg mindnyájunk életét, akit Czerny Edmond miattunk büntetett.

Ugyanaz napon éjjel 9 órakor.

Kezdem hinni, hogy az olasz igazat mondott és Czerny csakugyan nem hagyott nyolcz embert többet az alsó folyosókon. Senki se támadta meg az amerikaiakat, akiket a gép

mellő rendeltem s azoknak a banditáknak sincsen semmi nyomuk, akiket ma délután kiverünk az alsó folyosókból; csak két félholt, összetört alak jelentkezett és térdre borulva könyörgött eleségért... A többiek — így mondták — szintén eljönnek és megadják magukat, mihelyt az a ragyás Kess Denton elpusztul... Azt is mondták, hogy rajtuk kívül már csak négyen maradtak odalent s kettő ezek közül is súlyosan megsebesült.

Most már nem félek azoktól, akik az alsó folyosókon vannak és csak egyetlen egy gondom van, megmenteni, ha lehet, azokat a szerencsétleneket, akiket a banditák a szigetre vittek meghalni, Nepeen kapitány fölgyújtott hajójáról. Bizonyos, hogy a vállalkozás nagyon veszélyes és könnyen végzetes is lehet mindnyájunkra. Mert ha a kalózok észrevesznek bennünket és rajtunk ütnek a szigeten, nincs Isten, aki megmenthesen bennünket, Gray doktor hallani sem akart erről a kirándulástól s mikor azt mondtam neki, hogy a szigeten nők is vannak, akiket veszni hagyni embertelenség,

azt felelte, hogy itt a sziklán is vannak nők, akiket szintén embertelenség veszni hagyni, már pedig ha baj ér bennünket a szigeten, senki se lesz, aki meg bírja védeni a tenger alatti várost a kalózok ellen.

Ereztem, hogy igaza van és habozni kezdtem, de miss Ruth, aki véletlenül meghallotta a beszélgetésünket, félrehívott és így szólt:

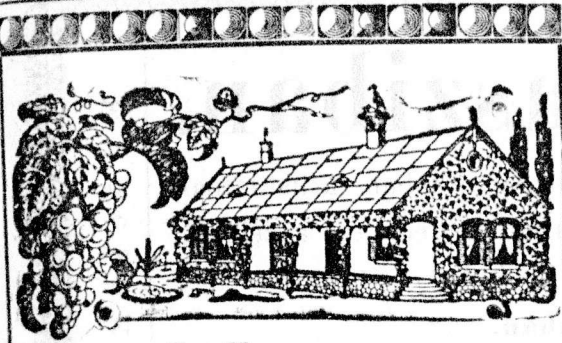
— Jasper, meg kell mentenie a szerencsétleneket!

Elhatároztam tehát, hogy mihelyt egészen sötét lesz, kimegyek a partra és Nepeen kapitány is velem jön. (Folyt. köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

M. F. Helyben. Versét a husvéti számba közöljük.

Dr. VUCSKICS GYULA.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, bár mind kuszó természetű) mert nagyobbra ha menő is, természet nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkínzóbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legáladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatos katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

482

C z i m :

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

M. kir. államilag megvizsgált ólomzárótt tisztá csiraképes Gazdasági vetőmagvak minőség szerint a legolcsóbb naplárban.

KÁDÁR JÁNOS

fűszer-, csemege-, bor-, ásvány- és gyógyvizek nagykereskedése Nagyvárad.

Mélyen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, hogy a bőjti áruim megérkeztek, u. m. mindentéle sajt-neműek: lipői, havasi, székelj juh turó.

Mindennemű olajos és páczolt halneműek, lőke-hal, (stockfish), különféle conservek, aszalt gyümölcsök, savanyított hordós káposzta, hidegen ütött lenmag-olaj, carfiol, uj-burgonya, mindenféle déli és hazai friss gyümölcsök, barack, málna, szilva és szeder iz.

Tea, rum, magyar- és francia pezsgők, saját termésű asztali borok. Naponta friss tea-vaj és frissen darált mák, közkedvelt Kádár-kávékeverék, mely háromféle vegyüleből áll cuba, aranyája és arab moccából kilója 1 frt 60 kr.

Házartási portorico-kávé kilója 1 frt 20 kr.

Kiváló tisztelettel

25.

K á d á r J á n o s .

Mindennemű ásvány- gyógyvizek, a világhírű vásártelki mór-föld és a Málnási Mária-forrás egyedüli raktára.

Arczapolásra legjobb az „IDEAL-“ arczerém. nem zsiros 1 tégely 1 korona 60 fill. Ártalmatlan

PARFÜMERIE SAVOLY illatszertár.

Berger Sándor

NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR. (SZINHÁZ-SAROK.)

Husvét i lo cs o l ó p a r f ü m o k

Valódi KÖLNI VIZEK.

EREDETI ANGOL és FRANCZIA ILLATSZEREK.

TRIFOLIUM, hajhullás ellen.

Rókás védjegyű lilliomtej.

Valódi B A Y R U M fejmosásra.

EAU DE QUININE.

659.

Pipereczikkek dús választékban. — Szabott árak!

Jótétemény lábizzadásban szenvedőknek: LABOLIN még oly idült esetben is sikert ér el. 1 üveg 1 korona 20 fill.

THYMOL-különlegességek: fogfésű 1 tubus 80 fill. — szálvíz 1-20 fill. — fogpor 20 fill. — fogpasta 1-20 fill.

Alkalmi ajándéktárgyak. Folytonos újdonságok.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.)

Sürgőnyezim: Eternit Budapest.

Telefon 12--92.

Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Austria)

ETERNIT-PALA

AZ BESZT-CZEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33.

624

Elsőrangu referenciák. — Jótállás. — Evi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést

Fekete és mosó kötények.

Harisnya-vásár az Olasziban.

Friss és Társánál

az alábbi árucikkék eddig nem létezett olcsó árakban árusítatnak el: női, gyermek és férfi harisnyákat, inget, gallért és kélzölket, nyakkendők-, sítábotok és esőernyőket, mindennemű z...

Mosó karton, szatenok és maradékok remek választékban.

Husvétii locsolók, parfümök és szappanok. Minden cikket mélyen leszállított árakban árusítunk

Korona és Filler bazár Nagyvárad, Olasz, Fő-utca

Utazó bőröndök és kosarak.

TELEFON: Iroda 67. Gyártelep 465.

TELEFON: Iroda 67. Gyártelep 465.

Cementárugyár, Betonépítési, csatornázási és aszfaltiparvállalat

ROSENBERG IZSÓ

Iroda: Kossuth Lajos-utca 3.

Nagyvárad.

Gyártelep: Kert-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű betonépítési, csatornázási, aszfaltozási, gránit- és márványterazzo munkálatokat.

Betonmunkálatok: védgát, fal- és gépalapzatok, medenczék, járdák, csatornák, szökőkutak, zsilipek, hidak és átérsek

Cementárugyártás: Egyszerű és színes cementlapok, csatornacsövek, lépcsők, fedlapok, esővízfolyókák, fürdőkádak, szarvasmarha jászolok, mindenféle műkövek.

Gránit és márvány egyszerű és díszes kivitelben.

Terazzo-munkálatok: Szabad, sodronybetétes, repedésmentes módszer.

Aszfaltozások: Kapualjak, udvarok, pinczék, járdák aszfaltozása.

Elszigetelések aszfaltbitumennel. Nedves lakások és pinczék vízmentesítése és gyökeres szárazzá tétele.

Díszes fal- és keramitburkolatok a legjutányosabban lesznek elvállalva.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Mindennemű építkezési anyagok nagy raktára.

Beocsini Cementgyári Unio kizárolagos és főraktára, Beocsini Román- és Portlandcement, Egeresi szobrász és alabástrom gipsz, Valódi aszfalt fedéllemezek, Kátrány fedéllemezek, Aszfalt elszigetelő lemezek, Carbolineum, Tinctoral, Menyezet nádfonat.

Jutányos árak!!

Árak minden vasutállomásra!!